

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.025/2022/6.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Királyházi Csaba ügyvéd (cím1) által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek -, a Sipos Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Sipos Balázs Tihamér – cím3) által képviselt alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen, munkaviszony megszüntetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 3.M.70.228/2020/54. számú ítélete ellen a felperes részéről 55. és 57. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 147 320 (egyszáznegyvenhétezer-háromszázhusz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a feljegyzett 553 735 (ötszázötvenháromezer-hétszázharmincöt) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1999. augusztus 9. napjától állt munkaviszonyban – 2015. április 1. napjától munkavédelmi szakreferens munkakörben – az alperesnél, illetve jogelődjénél, aki felett a munkáltatói jogkört tanúl üzembiztonsági osztályvezető gyakorolta. A munkavégzésének helye az alperes cím5 alatt található irodaházban (továbbiakban: Irodaház), a földszint 4. számú irodában volt. A felperes napi 8 órában dolgozott akként, hogy munkaideje 7 óra 30 perctől 16 óra 20 percig, pénteken 13 óra 30 percig tartott. 2019. január 1. napjától a havi alapbére bruttó 336 000 forint volt.

[2] A 2018. november 1. napján kiadott munkaköri leírása szerint a felperes feladatát képezte – többek között – a felügyelete alá tartozó területeken a munkavédelmet érintő hatóságokkal történő kapcsolattartás, a szakhatóságok által tartott ellenőrzésen való részvétel, a feltárt hiányosságok megszüntetésére, a szükséges intézkedések, javaslatok megtétele; a munkavállalók munkavédelmi szabályzat szerinti oktatása; munkavédelmi ellenőrzések végrehajtása stb.

[3] A munkavédelmi szabályzat szerint a felperes köteles volt évente elvégezni a létrák, fellépők, állványok felülvizsgálatát, amelyről jegyzőkönyvet kellett készítenie. A felperes a felügyelete alá tartozó területeken található, köztük az Irodaházban tanú3 szolgáltatásellenőrzési ügyintéző földszint 1. szám alatti irodájában lévő létráról is ezt 2019. február 1. napján elkészítette.

[4] Az alperesnél dolgozó helyközi autóbuszvezetők részére évente két alkalommal tartanak oktatást, amelyen belül a felperes tartotta a munkavédelmi- és tűzvédelmi oktatást. Ez minden esetben az alperes címén található autóbuszállomásán, kifejezett erre a célra kialakított oktatóteremben történt, az Irodaház nagy tárgyalójában soha nem volt oktatás. A központi oktatásokat tanú5 helyközi állomásvezető szervezte, azonban 2019. februárban – miután még nem volt oktatási tematika – tanú5 az oktatással kapcsolatosan nem vette fel a kapcsolatot az oktatókkal.

[5] Az alperes Irodaházában portaszolgálat működött. A portán az irodák kulcsai fali kulcstartó pakkban voltak elhelyezve, a portás az irodák kulcsainak kiadásáról és visszavételéről nyilvántartást vezetett, és itt tartották a pótkulcsokat is egy kazettában. A portás/vagyonőr jogosult az alperes vagyonvédelmi szabályzata értelmében a csomag, illetve a ruházat átvizsgálására is, amelynek során a létesítményben tartózkodó személy külön felszólítás nélkül köteles együttműködni. A ruházat átvizsgálásakor kérhető a zsebek kipakolása is.

[6] Az Irodaház első emelet 123. számú szobájában dolgozott tanú4 belső ellenőr, és a mellette lévő 122. számú szobában tanú9 műszaki adminisztrátor, aki jellemzően 8 óra 30 perctől általában 10 óráig tartózkodott itt, ezt követően az ipari műhelyben végezte tevékenységét. tanú9 2019. február 25. és február 28. napja között keresőképtelen állományban volt.

[7] tanú4 belső ellenőr 2019. február 27. napján 7 óra 45 perc körül érkezett meg a munkahelyére és felvette a 123. számú szoba kulcsát. A szobájában a belső telefonon kereste tanú3 kolleganőjét, azonban nem érte el, ezután a szobáját bezárta, annak kulcsát tanú10 portásnak 8 óra 11 perc órákor leadta és a szolgálati autóval Debrecenbe távozott.

[8] tanú3 8 óra 16 perckor észlelte a tanú4 hívását, ezért őt visszahívta, aki azonban már nem vette fel a telefont, ezért felment a belső ellenőr irodájához. Az iroda ajtaja kilincsre volt zárva, azon kopogott, majd benyitott, ahol a felperest egyedül találta. A felperes közölte, hogy tanú9t kereste, majd mivel őt nem találta, tanú4t kereste, akiről feltételezte, hogy valószínűleg a mosdóban lehet. Ezután együtt távoztak az irodából, és miután a mosdóban nem volt senki, tanú3 lement a portára, elkérte tanú4 szobájának a kulcsát, annak érdekében, hogy azt bezárja. A szoba ajtaja azonban ekkor már kulcsra volt zárva.

[9] tanú3 8 óra 22 perckor felhívta tanú4t, azonban nem érte el, de tanú4 8 óra 23 perckor visszahívta őt. Ekkor tájékoztatta a belső ellenőrt arról, hogy a felperest a kilincsre zárt szobájában az ajtó mögött találta. A belső ellenőr ezt követően felvette a kapcsolatot tanú15 forgalmi üzemvezetővel, akit megkért, hogy nézzen szét a szobájában.

[10] tanú15 a portáról felvette a belső ellenőr irodájának kulcsát, majd tanú3et kérte meg, hogy menjenek megnézni azt. tanú3nél ekkor éppen ügyfél volt, ezért várnia kellett rá. Ezen idő alatt a felperes is megjelent tanú3 irodájában, azzal a szándékkal, hogy a szobában lévő létrát ellenőrizze.

[11] tanú15 és tanú3 ezt követően a belső ellenőr szobájának ajtaját kulcsra zárva találták, a szobában minden rendben volt.

[12] tanú15 értesítette a történetekről (közlekedési főigazgató neve) közlekedési főigazgatót. A főigazgató utasítására tanú2 biztonsági igazgató és tanú1 üzembiztonsági osztályvezető még ezen a napon Miskolcra Nyíregyházára utaztak, annak kivizsgálása céljából, hogy a felperes jogszerűen vagy jogellenesen tartózkodott-e a belső ellenőr szobájában.

[13] Megérkezésüket követően tanú1 a felperes irodájában azt tapasztalta, hogy ott a felperes iratokat pakolgat, az ott lévő nyitott táskájából kilóg egy boríték. Az üzembiztonsági osztályvezető behívta a szobába a biztonsági igazgatót, azonban kérésükre a felperes nem a tanú1 által korábban látott borítékot mutatta meg, majd felszólítást követően megtagadta a táska tartalmának megmutatását.

[14] Ezután történt a felperes első meghallgatása, amelyen jelen volt tanú2, tanú1, valamint dr. Vaskó László az alperes jogi képviselője és (jegyzőkönyvvezető neve) jegyzőkönyvvezető. A meghallgatás során a felperes megmutatta a táskája tartalmát, azonban tanú2nak a zsebei kiürítésére irányuló kérését megtagadta. A felperes ekkor szeretett volna kimenni a WC-re, amelyet tanú1 először nem engedélyezett számára, majd pár perc múlva

tanú2 megengedte. A felperes visszatérve már felajánlotta a zsebei kiürítését, azonban ezt tőle már nem kérték.

[15] A munkáltatói jogkör gyakorló a meghallgatás végén a felperest 2019. február 27. napján 16 órától felmentette a munkavégzés alól a vizsgálat befejezéséig, aki 2019. február 28. napjától keresőképtelen állományba is került.

[16] Az alperes a felperes belső ellenőri irodában való tartózkodásának okaként közölt indokok valóságtartalmának tisztázása érdekében széleskörű vizsgálatot folytatott le, amely során valamennyi érintett munkavállalót – tanú4 belső ellenőrt, tanú3 szolgáltatás ellenőrzési ügyintézőt, tanú9 műszaki adminisztrátort, tanú5 helyközi állomásvezetőt, tanú6 megbízott állomásvezetőt, tanú7 helyi információst, tanú15 forgalmi üzemvezetőt, tanú10 portást, tanú8 bevétel ellenőrt – meghallgatta.

[17] A munkavállalók meghallgatását követően az alperes 2019. március 14. napján ismét meghallgatta a felperest, és szembesítették a dolgozók által elmondottakkal, valamint átadták részére a meghallgatásokról készült jegyzőkönyveket megtekintés és észrevételezés céljából, azonban kizárólag tanú8 nyilatkozatáról felvett jegyzőkönyvben foglaltakra tett észrevételt. A meghallgatásáról készült jegyzőkönyv átolvasása után a jegyzőkönyvön rögzítette a következőket: „1 példányt átolvasásra átvettem. 2019. március 14-én, az általam elolvasott jegyzőkönyvet, ami az általam elmondottakat tartalmazza, még nem írom alá.”

[18] Az alperes a 2019. március 21. napján kelt. és a felperes részére 2019. március 26. napján kézbesített intézkedésével a felperes határozatlan időtartamú munkaviszonyát a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 65. § (1) bekezdése, valamint az Mt. 77. § (5) bekezdés b) pontja alapján, az Mt. 69. § (2) bekezdés f) pontja alapján számított 70 nap felmondási idővel, felmondással megszüntette. Tájékoztatta a felperest arról, hogy az Mt. 70. § (1) bekezdés alapján a felmondási idő teljes időtartamára felmenti a munkavégzés alól, illetve az Mt. 77. § (5) bekezdés b) pont alapján végkielégítés nem illeti meg.

[19] A felmondás nagyon részletes indokolása összefoglalóan azt rögzítette, hogy a rendelkezésre álló összes információ figyelembevételével a munkáltató megállapítása szerint 2019. február 27. napján jogosulatlanul volt a felperes birtokában az Irodaház 123. számú belső ellenőri iroda kulcsa és minden elfogadható indok nélkül ment be és tartózkodott a belső ellenőr által kulcsra bezárt helyiségben. A munkáltató arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a jogellenesen birtokában lévő kulccsal jutott be a belső ellenőri irodába oly módon, hogy a belső ellenőr által kulcsra zárt irodaajtót a nála lévő kulccsal kinyitotta. Az irodában a belső ellenőr által lefolytatott ellenőrzésekkel kapcsolatos iratok voltak, illetve vannak tárolva, köztük a munkáltatóval kapcsolatban olyan adatokat tartalmazó iratok is, amelyek nem nyilvános adatokat tartalmaztak, illetve tartalmaznak. A belső ellenőr kulcsra

zárt irodájába, a belső ellenőr távollétében a felperes nem mehetett volna be, arra jogosultsága nem volt.

[20] A felmondás utalt az Mt. 52. § (1) bekezdés a)-d) pontja rendelkezéseire és arra, hogy a felperes a kötelezettségeit vétkesen megszegte, mivel munkaidejében nem a részére előírt helyen, irodában tartózkodott munkavégzés céljából; nem a munkájára vonatkozó szokások szerint járt el, amikor a belső ellenőr távollétében, a belső ellenőr által kulcsra zárt irodába bement minden elfogadható ok nélkül, illetve, amikor a belső ellenőri irodaajtót a jogellenesen birtokában tartott kulccsal bezárta. A felperes megszegte az Mt. szerinti együttműködési kötelezettségét, illetve a munkáltatónál hatályos vagyonvédelmi szabályzatot is, amikor felettesei felhívására a táskájában lévő tárgyakat, valamint a ruházata zsebei tartalmát nem pakolta ki, illetve nem mutatta be. A felperes a munkaköri kötelezettségét vétkesen megszegte, amikor nem a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsította a belső ellenőri irodába történő jogtalan bejutáskor és ott-tartózkodáskor. A felperessel szemben bizalomvesztés alakult ki, és hátrányos megítélést váltott ki a felperes magatartása a társaságon belül a biztonsági igazgatósággal szemben, rossz színben tüntette fel a biztonsági szakterületet.

[21] A felperes 2019. június 13. napjáig volt keresőképtelen állományban, így a munkaviszonya 2019. augusztus 22. napjával szűnt meg.

[22] A felperes 2019. szeptember 3. napjától 2019. december 2. napjáig napi 4 966,66 forint álláskeresői járadékban részesült, majd 2019. december 5. napjától 2020. március 12. napjáig havi bruttó 96 850 forint keresetpótló juttatást kapott.

[23] A felperes a többszöri, de sikertelen álláskeresőt követően 2021. április 21. napján határozatlan idejű munkaviszonyt létesített a (munkáltató neve) munkáltatóval, havi bruttó 360 000 forint alapbér megállapításával.

[24] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest munkaviszonya jogellenes megszüntetése okán az Mt. 82. § (1)-(2) bekezdése alapján 2019. augusztus 23. és 2020. december 31. napja közötti időszakra vonatkozóan elmaradt jövedelem címén 3 830 684 forint kártérítés, és ezen összeg után 2020. május 1. napjától számított középátlagos késedelmi kamat, 2019. augusztus 23. napjától 2019. december 31. napjáig számítottan bruttó 175 000 forint elmaradt cafetéria juttatás, 2020. január 1. napjától 2020. október 31. napjáig bruttó 166 666 forint elmaradt cafetéria juttatás, az Mt. 82. § (1) bekezdése és az Mt. 169. § (1) bekezdése alapján 69 339 forint kártérítés, valamint az Mt. 82. § (3) bekezdés b) pontja alapján bruttó 1 680 000 forint végkielégítés és ezen összeg után 2019. augusztus 23. napjától számított késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az egészséghez való személyiségi joga megsértése miatt az Mt. 166. § (1) bekezdése, továbbá a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.)

2:43. § és 2:52. § (1) – (3) bekezdései alapján 1 000 000 forint sérelemdíj megfizetését is kérte, valamint az alperes perköltségben való marasztalását.

[25] A felperes álláspontja szerint az alperes 2019. március 21. napján kelt felmondásának indokolása nem valós és nem okszerű, mivel kötelezettségszegő magatartást nem tanúsított. Azt nem vitatta, hogy tanú⁴ belső ellenőr szobájába bement, és az iroda ajtaját maga mögött kilincsre zárta, azonban állította, hogy csupán jóhiszeműen várakozott a belső ellenőr visszatérésére. Állította, hogy a belső ellenőr irodájához nem volt kulcsa, az iroda ajtaját belépésekor nyitva találta. Annak ésszerű és elfogadható magyarázatát adta, hogy milyen okból tartózkodott az irodában és várakozott igen rövid ideig. Azzal a magatartásával, hogy az irodába bement, majd az ajtót kilincsre becsukva ott várakozott, sem jogszabályt, sem alperesi szabályzatot, utasítást nem segett meg. Az irodában semmilyen irathoz nem nyúlt, onnan semmit nem tulajdonított el. A magatartása önmagában nem adhat okot a bizalomvesztésre, és nem szolgálhat a munkaviszonya megszüntetésének jogszerű indokaként.

[26] A felperes hivatkozása szerint az alperes által lefolytatott vizsgálat indokolatlan volt, amelynek során megsértette a személyiségi jogait. A meghallgatásakor lehetetlen helyzetbe hozták, megalázták, a mobiltelefonját kikapcsoltatták és a mosdóba többszöri kérdés után engedték csak ki. A táskája és zsebei tartalmának bemutatását törvénytelenül követelték. Sérelmezte azt is, hogy bár a második meghallgatásakor jegyzőkönyveket kért az ügyben történt meghallgatásokról, azt az alperes megtagadta, és kizárólag a jegyzőkönyvek megtekintését engedélyezte, azonban nem adott lehetőséget azok átolvasására, tanulmányozására.

[27] A felperes állította azt is, hogy az alperes megsértette az egészséghez való személyiségi jogát, mert az őt ért munkahelyi konfliktusos szituációk miatt mind pszichésen, mind testileg megbetegedett, ezért 2019. február 28. napjától 2019. június 13. napjáig betegállományban volt, majd a munkaviszonya megszűnését követően 2019. december 25. napjától 2020. január 2. napjáig kórházi kezelésben részesült. Az alperestől elszenvedett sérelmeket feldolgozni nem tudja, a felmondásával kapcsolatosan kialakult élethelyzetében az érzelmi és hangulati alkalmazkodás labilissá vált.

[28] Az elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítési igénye vonatkozásában állította, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett, állaskeresőként nyilvántartásba vetette magát, majd együttműködött a foglalkoztatási szervvel, részt vett a hatósággal kötött megállapodás alapján nyelvvizsgára való felkészítésben és aktívan próbált elhelyezkedni, amely végül 2021. április 21. napján eredményes volt.

[29] Az alperes ellenkérelme a felperes keresetének elutasítására, és a felperes 1 885 000 forint +áfa összegű perköltségben történő marasztalására irányult.

[30] Az alperes álláspontja szerint a felmondás indoka valós és okszerű, a bizalomvesztést több tény együttesen alapozta meg. A felperes elismerte, hogy a belső ellenőri irodába bement, majd maga mögött az ajtót kilincsre becsukta, és nem adott ésszerű magyarázatot arra, hogy a rendkívül fontos iratok tárolására hivatott irodahelyiségbe miért ment be, amikor látta, hogy ott senki nem tartózkodik, illetve, ha mégis bement, miért csukta be maga mögött az ajtót, és miért várakozott ott. Ezzel a magatartásával egyértelműen gyanús helyzetbe hozta magát, amely elindította a felmondáshoz vezető okfolyamatot. A felperes magatartása a társaságon belül a biztonsági igazgatósággal szemben hátrányos megítélést váltott ki, és a meghallgatási jegyzőkönyvek tanúsága szerint több dolgozó is bizalmatlanságát fejezte ki a felperessel szemben, tehát nem a munkáltató szubjektív értékítéletétől függött a munkáltatói döntés.

[31] Az alperes a jogalap vitatása mellett nem vitatta a végkielégítés és az egészségbiztosítási járulék megfizetése miatti kártérítés iránti kereseti követelések összecszerúságát és számítások helyességét. Hivatkozott azonban a Kúria EBH2017.10.25 számú eseti döntésére.

[32] Az alperes vitatta az elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés összecszerúságát, a felperes kárenyhítési kötelezettsége elmulasztására hivatkozással és vitatta a sérelemdíj iránti kereseti kérelem jogalapját és összecszerúságát. Álláspontja szerint a felperesnél a fokozottabb stressz az általános mértéket meghaladta a munkahelyén történt vizsgálat miatt, ami azonban a saját felróható magatartására vezethető vissza, mivel a munkáltatói vizsgálat éppen a felperes magatartása miatt indult meg. Állította, hogy a perbeli vizsgálattal összefüggésben a felperes nem szenvedett el olyan mértékű pszichés sérülést, amelyek a mindennapi életében, életvitelében tartós negatív változást eredményezett volna.

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1 016 000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 415 300 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[34] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az volt megállapítható, hogy a perbeli események 8 óra 10 perc és 8 óra 22 perc között történtek. A tanúvallomások egyenként és összességükben történő értékelése alapján azt meg lehetett állapítani, hogy a perbeli napon tanú4 belső ellenőr a szobája kulcsát az Irodaházból történő távozásakor a portán leadta, majd ezt követően a kulcsot tanú3-n és tanú15-en kívül más nem vette fel. Azt viszont nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy tanú4 belső ellenőr a szobája ajtaját a távozásakor kulcsra be is zárta, illetve azt sem, hogy a felperes jogellenesen a belső ellenőri iroda nyitásához, zárásához szükséges ajtózár kulcsot birtokolt volna. A bíróság a tanúvallomások alapján valószínűnek találta a felmondás felperes által vitatott azon megállapítását is, hogy a felperes a belső ellenőri irodában való tartózkodása során az irodából, iratok rendezésére, pakolására utaló zaj hallatszott ki. Az elsőfokú bíróság külön-külön vizsgálta a felperesnek a belső ellenőri irodában való

tartózkodása általa megjelölt okainak valóságtartalmát, amelyeket a tanúvallomásokra figyelemmel ellentmondásosnak értékelt.

[35] Összességében az elsőfokú bíróság szerint az általános társadalmi felfogásnak nem felel meg, ha valaki másnak kulcsra nem zárt irodájában keres valakit, majd kopogás után benyit az irodába, és bár látja, hogy az irodában senki nem tartózkodik, mégis bemegy, maga mögött az ajtót becsukva az irodában várakozik.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a táskája és zsebei tartalmának kiürítésére vonatkozó kérés teljesítésének megtagadásával a felperes megsértette az együttműködési kötelezettségét és a munkáltató vagyónvédelmi szabályzatában foglaltakat. A felperestől – különösen az általa betöltött munkakörre tekintettel – elvárható volt, hogy a feletteseivel együttműködjön, és minél hamarabb tisztázza magát.

Az ítélet indokolás utalt arra, hogy a felperes alaptalanul sérelmezte a munkáltató vizsgálatát, és kifejezetten a jegyzőkönyv másolat kiadásának megtagadását. Az iratok által igazolhatóan volt olyan meghallgatási jegyzőkönyv, amelyre a felperes konkrét észrevételt tett, ami annak elolvasását feltételezi. A jegyzőkönyvre vezetett nyilatkozatában maga a felperes sem kifogásolta, hogy nem kapott lehetőséget a jegyzőkönyvek átolvasására, és kért, de nem kapott azokról másolatot.

[36] Az elsőfokú bíróság hivatkozott a Kúria Mfv.I.10.066/2016.számú döntésére, valamint a következőket bírói gyakorlatra (LB.Mfv.I.10.119/2003., Kúria Mfv.I.10.186/2019/9., Kúria Mfv.10.022/2021/3.). A felperes munkaköri feladatait, a munkaszervezetben elfoglalt helyét, a tőle elvárt felelősséget értékelve megállapította, hogy a biztonsági igazgatóságához tartozó, oktatási feladatokat is ellátó felperes munkavédelmi szakreferens munkaköre bizalmi jellegű munkakör volt, a szakterületéhez tartozott a vagyón-, a munka-, a tűz-, és adatvédelmi terület felügyelete és szakmai irányítása, ezért vele szemben fokozottabb elvárások érvényesültek. A felmondásban megjelölt és bizonyított felperesi magatartások (a belső ellenőr kilincsre zárt szobájába annak engedélye és ésszerű indok nélkül bement, majd bent maradt úgy, hogy az ajtót maga mögött kilincsre bezárta, a felettesei kérésére az együttműködést megtagadta, táskáját és zsebeit nem mutatta meg) alkalmasak voltak arra, hogy a társaságon belül a biztonsági igazgatósággal szemben hátrányos megítélést váltsanak ki, rossz színben tüntessék fel a biztonsági szakterületet, ezért objektíven megalapozták a felperessel szembeni bizalomvesztést és jogszerűen vezettek a munkaviszony megszüntetéséhez.

[37] Az elsőfokú bíróság döntése szerint a felperes nem bizonyította, hogy az alperes a vizsgálata során a személyiségi jogát megsértette volna. Az alperes jogszerű eljárás keretében vizsgálta a felperes által tanúsított magatartást, a vizsgálat nem volt sem bántó, sem megalázó, sem eltúlzott, ezzel ellentétes körülményt a felperes nem bizonyított. Ezáltal a sérelemdíj iránti igény jogalapjának fogalmi része, azaz a munkáltatói magatartás jogellenessége nem állapítható meg (Kúria Mfv.X.10148/2020/4.).

[38] Az elsőfokú bíróság a pernyertes alperes által előterjesztett perköltség igényt eltúlzottnak értékelte és a jogvita bonyolultsága, az alperesi beadványok terjedelme, szakmai színvonala, az eljárás során megtartott tárgyalásokon való jelenlét együttes mérlegelése alapján az alperes javára 800 000 forint + áfa, azaz összesen 1 016 000 forint összegű ügyvédi munkadíjat tekintett arányban állónak az ügyvéd által kifejtett tevékenységgel, ezért annak megfizetésére kötelezte a pervesztes felperest.

[39] A felperes fellebbezésében elsődlegesen kérte a Pp. 381. § alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani, tekintettel arra, hogy a felperes sérelemdíj iránti igénye vonatkozásában az elsőfokú bíróság bizonyítást nem vett fel és ezért szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése, kiegészítése. Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperesnek a módosított kereseti kérelemnek megfelelő marasztalását kérte a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján. A felperes kérte, hogy az ítéltábla kötelezze az alperest első- és a másodfokú eljárásban felmerült költségei megfizetésére is azzal, hogy arra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (5) bekezdés alapján – áfa nélkül – tart igényt.

[40] A fellebbezése indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének az anyagi jogi megfelelőségének vizsgálata során szükséges az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, az elfogadott tényállásból levont jogi következtetést, valamint az anyagi jogi mérlegelési jogkörben hozott döntését felülbírálni. A bizonyítás eredménye okszerűtlen és ennek alapján szükséges a tényállást módosítani, illetve kiegészíteni, továbbá az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből eltérő jogi következtetést levonni, arra figyelemmel, hogy a felmondás indokolása valótlan és bizonyítatlan tényállításokon, feltételezéseken alapul. Utalt e mellett arra is, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre az ítélete indokolásának [87] pontja alatt, hogy nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani a belső ellenőr szobájának távozáskor történt kulcsra zárását, illetve azt sem, hogy a felperes jogellenesen az ajtózárhoz kulcsot birtokolt volna. Sérelmezte tanú3 tanú vallomásának bizonyítékként való értékelését, mivel véleménye szerint a tanú szavahihetősége az eljárás során megdőlt. A bizonyítási eljárás tekintetében kifogásolta továbbá azt, hogy a bizonyítási indítványa ellenére az elsőfokú bíróság nem vett fel bizonyítást és nem rendelt ki szakértőt az alperesi jogellenes magatartás és a felperes pszichés, valamint testi megbetegedése közötti ok-okozati összefüggés vizsgálatára. A felperes a fellebbezésében támadta az elsőfokú bíróság által az alperes javára megítélt perköltség összegét, mivel az álláspontja szerint eltúlzott mértékű, nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalására irányult az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont alapján 116 000 forint + áfa összegben.

[42] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az nem tekinthető hiányosnak, ellentmondásosnak és az elsőfokú bíróság a megállapított

tényállásból a helyes jogi következtetést vont le, a mérlegelési jogkörben hozott döntés megfelel a hatályos jogszabályoknak. A sérelemdíj iránti kereset vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a további bizonyítás lefolytatását, ezzel nem sértette meg az elsőfokú eljárás lényeges szabályait, így az ítélet hatályon kívül helyezése nem indokolt.

A felperes fellebbezésében kifejtett álláspontját tévesnek és a rendelkezésre álló adatokkal ellentétesnek értékelte, véleménye szerint az elsőfokú bíróság rendkívül részletes bizonyítást folytatott le és abból helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felmondás valós és világos indokoláson alapult, a bizalomvesztést több tény együttesen megalapozta.

Az elsőfokú ítéletben meghatározott perköltség nem eltűzött, figyelemmel a tényleges ügyvédi tevékenységre, amely 12 – csaknem egész napos – tárgyaláson való jogi képviseletet és számtalan beadványt jelentett.

[43] A felperes az alperesi fellebbezési ellenkérelemre vonatkozó észrevételében fenntartotta, hogy összességében nem volt megállapítható az alperes felmondása indokolásában megjelölt tényállítások valósága, azokat az alperes nem bizonyította, ezzel szemben a felperes ésszerű indokát adta annak, hogy miért és milyen módon ment be a belső ellenőr irodájába. Hivatkozott arra is, hogy a felperes húsz év időtartamú munkaviszonya alatt a munkavégzésével szemben soha semmilyen kifogás nem merült fel, így a perbeli magatartása nem alapozhatta meg az alperes bizalomvesztésen alapuló felmondását.

[44] Az ítéltábla a fellebbezést a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[45] A fellebbezés nem megalapozott.

[46] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárása során kötelező hatályon kívül helyezést megalapozó eljárási szabálysértést nem tapasztalt.

[47] Az ítéltábla elsődlegesen a fellebbezést a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján érdemben vizsgálta, mivel logikailag ez megelőzte a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezés elbírálását.

[48] Az ítéltábla ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint az egyéb adatokkal összevetve megfelelően értékelte és mérlegelte, a tényállást helyesen állapította meg és abból a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban álló, helytálló jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság a döntését kimerítően, eseti döntések felhívásával megindokolta, azzal az ítéltábla egyetért, azt megismételni nem kívánja, és csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel emeli ki az alábbiakat:

[49] Az elsőfokú bíróság ítélete [87] pont alatt egyértelmű megállapítást tett a tekintetben, hogy a belső ellenőr szobája ajtajának kulcsra zárása kétséget kizáróan nem volt bizonyított, mint ahogy az sem, hogy a felperes jogellenesen birtokában tartotta volna a belső ellenőri iroda kulcsát. Erre tekintettel a fellebbezés ezzel ellentétes érvelése jelentőséggel nem bírhat.

[50] A felperes tévesen értelmezi a munkavégzési hely fogalmát is, hiszen általa sem vitatottan a felperes nem a saját kilincsre zárt irodájában várakozott egyedül, hanem más munkavállaló irodájában, amely nyilvánvalóan nem a felperes konkrét munkavégzési helye volt. Az ítéltábla azt is szükségesnek tartja megjegyezni, hogy amennyiben az irodából iratok rendezésére, pakolására utaló zaj nem hallatszott ki, az önmagában nem menti ki a felperes magatartását, hiszen már a belső ellenőr irodájában való tartózkodása is alkalmas volt arra, hogy az egyéb körülményekkel együtt a bizalomvesztést megalapozza. Az ítéltábla kiemeli ezen a ponton azt a lényeges körülményt is, miszerint a felperes mely alperesi munkavállaló – konkrétan a belső ellenőr – irodájában tartózkodott és nem más, kevésbé szenzitív munkakört betöltő munkavállaló irodájában. A felperes magatartását ugyancsak nem menti ki az a körülmény sem, ha a belső ellenőr irodájában a hivatalos iratokhoz nem tudott hozzáférni és így nem is fért hozzá.

[51] Az ítéltábla nem fogadta el a fellebbező álláspontját az együttműködési kötelezettség felperesi teljesítése vonatkozásában sem. A munkaviszony, mint tartós és bizalmi jogviszony alapvetően együttműködésre irányuló szerződésen, a munkaszerződésen alapul. Az Mt. 6. § egyértelmű rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a munkaviszonyban álló felek kötelesek úgy eljárni, ahogy az adott helyzetben általában elvárható és kötelesek kölcsönösen együttműködni. Ez a perbeli esetben minimálisan azt jelentette, hogy a felperesnek tanú2 biztonsági igazgató és a munkáltatói jogkört is gyakorló tanú1 üzembiztonsági osztályvezető kérésére meg kellett volna mutatnia a táskáját, illetve a zsebei tartalmát – függetlenül a munkáltató vagyonvédelmi szabályzatának előírásaitól. A vagyonvédelmi szabályzat azon rendelkezése, miszerint az alperesnél a portás/vagyonőr jogosult a csomag és ruházat átvizsgálására, nem értelmezhető úgy, hogy arra az alperes biztonsági igazgatója nem jogosult. A biztonsági igazgató nyilvánvalóan a portás/vagyonőr munkavállalóval alá-föle rendeltségi viszonyban álló alperesi munkavállaló és kérheti a csomag, ruházat átvizsgálását. Az elsőfokú bíróság helytállóan emelte ki, hogy a felperestől az általa betöltött munkakörre tekintettel az ebben való együttműködés különösen elvárható volt.

[52] Az ítéltábla így teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetését és azzal teljes mértékben egyetértett, indokolása összhangban van az általa helyesen hivatkozott bírói gyakorlattal is, melyet megismételni nem kívánt. Az alperes a felperessel szemben nem szankcionális jellegű munkáltatói intézkedéssel – azonnali hatályú felmondással – élt, hanem az Mt. által biztosított felmondási jogát gyakorolta, amely valós és okszerű indokon – a bizalomvesztésen – alapult.

[53] Az ítéltábla ehhez azt hangsúlyozza, hogy az Mt. nem említi külön a bizalomvesztést, mint a felmondás indokát, de az a munkavállaló magatartásával, képességével összefüggő felmondási okok csoportjába tartozik. Minden munkaviszonyban alapvető feltétel, hogy a munkáltató és a munkavállaló között valamilyen szintű bizalom álljon fenn, de arra vonatkozóan, hogy a dolgozó mikor felel meg a munkáltató által belé vetett bizalomnak nem lehet általános meghatározást adni. A bizalom nagyban függ a munkakörből és a munkaviszony egyéb körülményeitől is. A munkáltató a felmondásában részletesen megindokolta, hogy mely okfolyamat vezetett a felmondáshoz, és a perben bizonyította azt is, hogy az nemcsak a saját szubjektív megítélése, hanem a munkatársak megítélése szerint is alkalmas volt a bizalom elvesztésére. Így hiába a fennálló húsz éves munkaviszony, a felperesnek az egy eseményhez köthető magatartássorozata a felmondást megalapozottá tette.

[54] Az ítéltábla ezt követően vizsgálta az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezésben foglaltakat. A felperest kizárólag a sérelemdíj iránti igénye vonatkozásában támadta az elsőfokú bíróság eljárását és sérelmezte a bizonyítási eljárás hiányosságát.

[55] Az ítéltábla ebben a körben hivatkozik a Pp. 276. § (5) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a bíróság mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen.

[56] Ehhez kapcsolódóan a Pp. 346. § (5) bekezdés szerint az ítélet jogi indokolása tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapítását egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amely miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[57] Az elsőfokú ítélet [103] alatt megadta annak indokát, hogy a felperes sérelemdíj iránti keresetének alapjául szolgáló személyiségi jogsértést milyen okokra figyelemmel nem állapította meg. Miután a sérelemdíj iránti igény jogalapjának fogalmi eleme – a jogellenes munkáltatói magatartás – hiányzott, így szükségtelen volt az ok-okozati összefüggés további vizsgálata és szakértői bizonyítás elrendelése.

[58] Az ítéltábla erre figyelemmel az elsőfokú ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezésére irányuló fellebbezés is alaptalan volt.

[59] Az ítéltábla megalapozottnak találta az elsőfokú bíróság döntését a perköltség viselésére vonatkozóan is, melyben elsődlegesen azt emeli ki, hogy a felperes sem vitatta a pertárgy értékét, amely 6 921 689 forint volt. Az elsőfokú bíróság az ítélete [107]-[109] pontja alatt részletes indokát adta annak, hogy az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdés rendelkezése értelmében milyen indokokra figyelemmel rendelkezett a felperes által pervesztessége okán fizetendő perköltség összegéről, ezen belül az alperes által felszámított 1 885 000 forint + áfa munkadíj összegének mérsékléséről. Az ítéltábla a perköltség további mérséklésének indokát nem látta, különös figyelemmel arra, hogy az alperes jogi képviselője ténylegesen több mint 32 óra időtartamú tárgyaláson vett részt és számos – a jogvita bonyolultságával összhangban álló, színvonalas – beadványt terjesztett elő.

[60] A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés értelmében, annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

[61] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdés szerint marasztalta az alaptalanul fellebbező felperest az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pont szerint megállapítható – és a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – másodfokú eljárási költség megfizetésében.

[62] A költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pont alapján a feleket tárgyi költségfeljegyzési jog illetve meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdés szerint megállapítható 553 735 forint feljegyzett illeték az állam terhén marad, mivel az eredménytelenül fellebbező felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult fél.

Debrecen, 2022. október 28.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró